

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2013CC319
Zaaknummer Klachtencommissie 2011T262

datum uitspraak 02/04/2014

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoekster,
juridisch adviseur: mr.T.A. Hekster, advocaat te Utrecht,

te voldoen door:

de Congregatie Zusters Franciscanessen van Heythuysen,
gevestigd te [plaats],
hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is door de griffie van de Compensatiecommissie ontvangen op 22 maart 2013, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 22 mei 2012 met zaaknummer 2010T262, waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard en de brief van 31 mei 2012, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 11 juli 2013 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoekster aangaande de geleden vermogensschade. Mr. Hekster heeft hierop namens verzoekster geantwoord bij brief van 9 oktober 2013 in aanvulling op de bij het aanvraagformulier meegestuurde brief van 21 maart 2013. Verweerder is in de gelegenheid gesteld daarop te reageren, hetgeen verweerder heeft gedaan bij brief van 20 december 2013.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoekster aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft de Compensatieregeling aanvaard. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

Verzoekster is op [datum] ingetreden in het [klooster]. Wijlen [naam] (hierna: Zuster [naam]) was novicemeesteres en derhalve begeleidster van verzoekster. Er ontstond een sterke vertrouwensband. Vrij snel na aankomst van verzoekster in het klooster begon het seksueel misbruik door zuster [naam]. Het misbruik vond steeds plaats op de slaapkamer van zuster [naam] en heeft gedurende een periode van ongeveer bijna drie jaar drie tot vier keer per week plaatsgevonden. Verzoekster is door zuster [naam] gedwongen haar te strelen. Voorts is verzoekster gedwongen tot orale seksuele handelingen, het bevredigen van zuster [naam], het maken van paringsbewegingen terwijl zij naakt boven op zuster [naam] lag.

Verzoekster was bij aanvang van het seksueel misbruik 18 of 19 jaar en dus op het moment van het seksueel misbruik minderjarig (naar de destijds geldende regelgeving).

De Klachtencommissie heeft in overweging 4.3 van haar advies vastgesteld dat sprake was van een afhankelijkheidsrelatie van verzoekster ten opzichte van zuster [naam], waardoor de onderhavige seksuele handelingen als 'seksueel misbruik' moeten worden aangemerkt.

3. Het bewijs en categorie-indeling

3.1 Verzoekster heeft als bewijsmiddel bedoeld in artikel 7 sub a van de Compensatieregeling in het geding gebracht het advies van 22 mei 2012 (zaaknummer 2010T262) van de Klachtencommissie gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoekster. In dit advies is de klacht gegrond verklaard. Ook is overgelegd het besluit van 31 mei 2012, waarin staat vermeld, dat de verantwoordelijke kerkelijke gezagsdrager het genoemde advies van de Klachtencommissie heeft overgenomen.

3.2 Wat de categorie-indeling van het seksueel misbruik betreft, merkt de Compensatiecommissie in zijn algemeenheid het volgende op. Artikel 5 sub 4 van de Compensatieregeling is van toepassing in geval van eenmalige tot enkele malen verkrachting. De reikwijdte van het begrip verkrachting binnen categorie 4 dient -aldus de Toelichting bij de Compensatieregeling- door de Compensatiecommissie te worden bepaald. De Compensatiecommissie ziet in zijn algemeenheid seksuele handelingen waarbij wordt binnengedrongen in het lichaam van ofwel het slachtoffer ofwel de dader als verkrachting die valt in categorie 4. Orale seksuele handelingen (met uitzondering van tongzoenen) vallen daar in beginsel ook onder.

3.3 In het onderhavige geval, waarin het jegens verzoekster gepleegde seksueel misbruik onder andere bestond uit orale seksuele handelingen zoals vermeld onder 2, en waarvan het bewijs is geleverd zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat een indeling van de aanvraag van financiële compensatie in categorie 4 zoals nader omschreven in artikel 5 sub 4 van de Compensatieregeling, haar -gelet op hetgeen is overwogen in 3.2- juist voorkomt.

Volgens artikel 5 van de Compensatieregeling en de toelichting daarop kan eerst sprake zijn van een vergoeding in categorie 5, indien sprake is van substantiële vermogensschade en geen

gerede twijfel bestaat tussen deze schade en het seksueel misbruik. Gelet op de hierna onder 4 aangevoerde redenen, is daarvan naar het oordeel van de Compensatiecommissie in het onderhavige geval sprake, hetgeen met zich brengt zich dat de onderhavige aanvraag om die reden definitief ingedeeld dient te worden in categorie 5.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoekster gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

standpunt verzoekster

4.2 Op verzoek van de voorzitter van de Compensatiecommissie bij brief van 11 juli 2013 is namens verzoekster bij brief van 9 oktober 2103 (in aanvulling op de eerder gestuurde brief van 21 maart 2013) de vermogensschade van verzoekster nader toegelicht. Kort samengevat wordt het navolgende gesteld.

Verzoekster is door het seksueel misbruik psychisch beschadigd geraakt in die zin dat dit heeft geleid tot diverse psychiatrische opnames. Zo is zij opgenomen geweest in een gesloten afdeling van een ziekenhuis en voorts nog gedurende twee jaar. Zij is in haar leven recidiverend chronisch depressief geweest. Haar maatschappelijk functioneren is ernstig verstoord geweest met als gevolg dat zij meerdere periodes in haar leven al dan niet volledig arbeidsongeschikt is verklaard op psychische gronden. Haar intelligentie is (boven)gemiddeld. Door haar psychische problematiek is zij echter niet in staat geweest een hoger opleidingsniveau te volgen en een baan op een hoger niveau te verwerven en te behouden. Zij heeft daardoor haar droom om met kinderen te werken niet kunnen verwezenlijken op de wijze waarop ze dat had gewild.

Concluderend stelt verzoekster dat haar aanvraag ingedeeld dient te worden in categorie 5, nu sprake is van substantiële schade die zonder gerede twijfel in causaal verband staat met het seksueel misbruik, waardoor zij voor het maximaal uit te keren schadevergoedingsbedrag in aanmerking wenst te komen.

standpunt verweerder

4.3 Verweerder heeft bij brief van 20 december 2013 gereageerd en -kort samengevat- het volgende gesteld. Verweerder is zonder meer bereid verantwoordelijkheid te nemen en een compensatiebedrag aan verzoekster te betalen. Wel plaatst verweerder kanttekeningen bij de stelling dat de (gehele) vermogensschade in een oorzakelijk verband staat met het onderhavige seksueel misbruik.

Verweerder wijst op de persoonlijkheidsstructuur en eerdere traumatische ervaringen en is van oordeel dat deze omstandigheden ook meegewogen moeten worden bij het bepalen van de hoogte van het te adviseren compensatiebedrag.

Tot slot wijst verweerder er op dat verzoekster -anders dan in overgelegde stukken wordt gesteld- zowel tijdens als na haar verblijf in de gemeenschap op kosten van verweerder hulp heeft gekregen bij huisvesting en te volgen therapie.

overwegingen Compensatiecommissie

4.4 De Compensatieregeling kent in artikel 5 de mogelijkheid tot toekenning van een gemaximeerde compensatie voor vermogensschade bij -onder meer- een indeling in categorie 4, waarvan hier sprake is. Daarbij dient de vermogensschade substantieel te zijn. Ook dient er volgens de toelichting op artikel 5 zonder gerede twijfel een causaal verband te zijn tussen die substantiële vermogensschade enerzijds en het seksueel misbruik anderzijds.

4.5 Bij de vaststelling van de omvang van de vermogensschade gaat het om een vergelijking tussen de situatie na het seksueel misbruik enerzijds en anderzijds de situatie zoals die - het seksueel misbruik weggedacht - naar redelijke verwachtingen geweest zou zijn gelet op alle bekende feiten en omstandigheden. De Compensatiecommissie heeft de door verzoekster ter onderbouwing van de omvang van haar vermogensschade aangedragen factoren en door verweerder aangedragen argumenten, beoordeeld en overweegt als volgt.

4.6 De Compensatiecommissie is van oordeel dat zonder gerede twijfel aannemelijk is dat verzoekster substantiële schade heeft geleden die veroorzaakt is door het haar aangedaan seksueel misbruik. Dit brengt met zich dat de aanvraag definitief in categorie 5 wordt ingedeeld. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel op grond van de volgende afweging.

4.7 verband misbruik-psychische klachten

Het seksueel misbruik dat verzoekster is aangedaan heeft zonder gerede twijfel bijgedragen aan het ontstaan van ernstige psychische problematiek. Uit de overgelegde stukken, waaronder de brief d.d. [datum] van Prof. dr. [naam] (neuroloog) blijkt dat verzoekster sinds 1968 lijdt aan hoofdpijnen en dat zij vanaf 1970 (jarenlang) onder psychotherapeutische behandeling is geweest. Ook heeft verzoekster, aldus [naam], in 1969 een zelfmoordpoging gedaan. Vast is komen te staan dat de psychische problemen naar voren zijn gekomen, althans toegenomen zijn in de periode van en kort na het verzoekster aangedaan seksueel misbruik, dat rond 1968/1969 eindigde. Ook haar huisarts, [naam] verklaart in haar brief van 29 augustus 2011 in die zelfde trant: Verzoekster is al sinds 1957 bij [naam] in de huisartsenpraktijk en verzoekster kampte, aldus [naam], vanaf het begin met grote psychologische problemen en de gesprekken gingen immer over onvrede en boosheid richting het klooster en over gevoelens van machtsmisbruik. Alhoewel verzoekster destijds niet expliciet het seksueel misbruik met [naam] heeft besproken, vallen voor [naam] met de kennis van nu de puzzelstukjes op zijn plaatst en kan zij verzoeksters klachten van destijds thans goed plaatsen. Hoewel de verklaring van [naam] een verklaring van een eigen behandelaar betreft, betreft de Compensatiecommissie deze verklaring in haar oordeel, aangezien zij overeenkomt met de overige overgelegde medische stukken. Het moment van optreden van de klachten alsmede de aard van de problematiek zijn voor de Compensatiecommissie doorslaggevend om een causaal verband tussen enerzijds de psychische problemen en anderzijds het seksueel misbruik zonder twijfel aanwezig te achten.

4.8 verband misbruik-psychische klachten-vermogensschade

In de periode na het seksueel misbruik is verzoekster werkzaam geweest als gezinsverzorgster maar zij viel in maart [jaartal] uit en decompenseerde psychisch, waarna zij van september [jaartal] tot september [jaartal] in een psychiatrische kliniek opgenomen is geweest, aldus de verklaring van de [instelling] d.d. [datum]. Verzoekster is vanaf 1977 volledig arbeidsongeschikt verklaard. In het verdere verloop van haar leven heeft verzoekster in diverse banen gewerkt met behoud van haar uitkering, maar zij viel bij herhaling uit voor haar werk wegens psychische klachten en onvermogen tot persoonlijk en sociaal functioneren.

Mede gelet op de verklaring van [naam] (verbonden aan het [centrum] , waar verzoekster van [jaartal] tot [jaartal] twee jaar opgenomen is geweest), die in zijn brief van [datum] een verband heeft gelegd tussen het verzoekster aangedane seksueel misbruik en haar uittreden uit het klooster jaren later in [jaartal], is de Compensatiecommissie van oordeel dat zonder gereede twijfel is komen vast te staan dat het uittreden uit het klooster alsmede de problemen die zij daarbij ondervindt, in een causaal verband staan met het seksueel misbruik. Ten overvloedige zij hier nog vermeld dat [naam] in zijn eerder genoemde brief van [datum] heeft verklaard dat in de familie van verzoekster geen neurologische c.q. psychiatrische ziektebeelden voorkomen. Tot slot sluit de Compensatiecommissie niet uit dat verzoekster in de situatie zonder seksueel misbruik wellicht ook problemen zou hebben ondervonden bij het eventueel uittreden uit het klooster en het vinden van een plek in de maatschappij. Deze overweging staat echter aan het aannemen van causaal verband niet in de weg, omdat de uitgangspositie van verzoekster op de arbeidsmarkt in de situatie zonder seksueel misbruik stabiel zou zijn geweest dan thans het geval geweest is, waardoor, naar het oordeel van de Compensatiecommissie, de kans op chronische uitval op de arbeidsmarkt (aanmerkelijk) geringer zou zijn geweest.

4.9 Het voorgaande in onderling verband en samenhang bezien brengt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat zonder gereede twijfel sprake is van een causaal verband tussen het seksueel misbruik enerzijds en de psychiatrische problematiek en de latere periodes van arbeidsongeschiktheid anderzijds. Dit betekent dat de daaruit voortkomende vermogensschade (bestaande uit verlies van arbeidsvermogen en misgelopen pensioenopbouw die ná het uittreden uit het klooster is ontstaan), zij het gedeeltelijk, voor vergoeding in aanmerking dient te komen.

Uit de overgelegde stukken komt namelijk een beeld naar voren dat de psychische problematiek van verzoekster niet alleen veroorzaakt is door het seksueel misbruik, maar ook door andere factoren, die niet volledig aan het seksueel misbruik kunnen worden toegerekend. Daarbij overweegt de Compensatiecommissie ook dat uit het dossier geen aanknopingspunten naar voren komen om de meer recente arbeidsongeschiktheid van verzoekster aan het seksueel misbruik toe te rekenen.

4.10 Alle omstandigheden in aanmerking genomen adviseert de Compensatiecommissie verder een bedrag van €50.000,- aan verzoekster te betalen ter compensatie voor zowel materiële als immateriële schade.

4.11 Verzoekster heeft een nota ter hoogte van €6.848,- overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat deze nota weliswaar hoog is, maar gelet op de omvang van de in deze zaak verrichte werkzaamheden niet als bovenmatig hoog is aan te merken, waardoor de nota integraal voor vergoeding in aanmerking dient te komen.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoekster tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoekster, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoekster in categorie 5 en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- aan verzoekster een bedrag van €50.000,-- te betalen, alsmede
- aan de advocaat ter zake van kosten van rechtsbijstand een bedrag van €6.848,-- inclusief kantoorkosten en BTW te betalen.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. J.M. van de L. en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C. griffier, op 02/04/2014 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter